

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลก่อนและหลัง การใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ที่มีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพเก็บตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi-Experimental Design)

5.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนเทศบาลสามเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 127 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย การกำหนดขนาดตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) นำนแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory) ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนเทศบาลสามเหลี่ยม อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 127 คน

2) นำรายชื่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าเกณฑ์การทดลอง แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 36 คน

3) นำกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 36 คน มาแบ่งเป็น 3 กลุ่มโดยการจับฉลาก (Fishbowl Method) และกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง โดยใช้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 12 คน กิจกรรมศิลปะ จำนวน 12 คน เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 12 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory) และมาตรฐานค่าจากอาจารย์ผู้สอน ในการทาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .75

ข. โปรแกรมการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดสร้างและพัฒนาขึ้น โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ จากทฤษฎีเอกสารและตำราต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมให้เหมาะสมกับกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพด้านเก็บตัว

- ดำเนินการสร้างและพัฒนาโปรแกรม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการทาวิจัยแล้ว นำโปรแกรมกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและศิลปะ ตรวจสอบความเหมาะสมของโปรแกรม เมื่อผ่านความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจริง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและข้อบกพร่องของโปรแกรม จากนั้นนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปปฏิบัติในการทาวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

เนื่องจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory) ผู้วิจัยได้ดัดแปลงและปรับปรุงโครงสร้างมาจาก อูโร ลิงห์โรด (2521) โปรแกรมการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างและพัฒนาขึ้น โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดัดแปลงและปรับปรุงแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว ให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิคกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ จากทฤษฎีเอกสารและตำราต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรมให้เหมาะสมกับกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพด้านเก็บตัว

- นำนแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว และโปรแกรมกระบวนการกลุ่มและ
กิจกรรมศิลปะ ไปหาความเที่ยง(Reliability)และความตรง(Validity)

- นำโปรแกรมกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ไปปรึกษากับคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ และเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา กระบวนการกลุ่ม
และศิลปะรวม 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของคำถามและกิจกรรม การแก้ไขส่วนที่ใช้
ในแบบสำรวจให้ครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมยิ่งขึ้น

- ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจริงเพื่อ
พิจารณาความเหมาะสมและข้อบกพร่องของโปรแกรม จากนั้นนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ
เพื่อนำไปปฏิบัติในการท้าววิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่โรงเรียนเทศบาลสามเหลี่ยม กับนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 127 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเก็บตัวแสดงตัว
M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory)

- รับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว M.P.I. คืนและตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์ของแบบทดสอบพบว่าประชากรจำนวนทั้งสิ้น 127 คน ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องครบถ้วน
จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 93.70

- นำมาตรงประมาณค่าไปให้อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ประจำชั้น ประเมินบุคลิกภาพของ
นักเรียน แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนจากมาตรงประมาณค่าที่ได้จากอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน

- คัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนน M.P.I. (The Maudsley Personality Inventory)
ที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนที่ได้จากมาตรงประมาณค่า แล้วทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คนมาแบ่งเป็น
3 กลุ่ม โดยการจับฉลาก (Fishbowl Method) เพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลองกระบวนการกลุ่ม จำนวน
12 คน กิจกรรมศิลปะจำนวน 12 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 12 คน หลังจากนั้นเก็บรวบรวม
ข้อมูลคะแนน M.P.I. ของกลุ่มตัวอย่างไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

- เมื่อสิ้นสุดการทดลอง หลังจากนั้นอีกหนึ่งสัปดาห์ จึงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบบุคลิกภาพเก็บตัว-แสดงตัว M.P.I. (The Maudsley Personality
Inventory) อีกครั้ง แล้วนำคะแนนที่ได้ทั้งสองครั้งมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนด้วย The Wilcoxin Matched Pairs Signed Ranks Test ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างของค่าคะแนนจากผลของการกระทำ (Treatment) ต่อกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน (Gibbons, 1976)

5.5 ผลการวิจัย

5.5.1 นักเรียนที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม มีการพัฒนาบุคลิกภาพในการแสดงพฤติกรรม เพิ่มขึ้น กว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5.2 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะ มีการพัฒนาบุคลิกภาพในการแสดงพฤติกรรม เพิ่มขึ้น กว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6 ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสามารถ ลด บุคลิกภาพเก็บตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรจะนำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมการแสดงละคร หรือการใช้ เทปโทรทัศน์ มาปรับปรุง ด้านบุคลิกภาพของนักเรียน

2. บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษาตลอดจนระดับอุดมศึกษา ควรมีการ ศึกษาและนำกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน นักศึกษา ในด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการปรับตัว และมนุษยสัมพันธ์ พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง ฯลฯ โดยมีการตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะว่าจะให้นักเรียน นักศึกษา ได้พัฒนาบุคลิกภาพในด้านใด

3. ผู้ที่จะนำกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพเก็บตัว หรือ บุคลิกภาพด้านอื่น รวมทั้งนำไปใช้ในการฝึกทักษะด้านอื่น ๆ ควรที่จะมีความรู้ ความเข้าใจหรือมี ประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะด้วย ดังเช่น บทบาทของผู้นำกลุ่ม ลำดับขั้น การเรียนรู้ตามกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อจะทำให้การดำเนินกลุ่มเป็นไปได้อย่างราบรื่น

และประสบผลสำเร็จ

4. กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ สามารถที่จะยืดหยุ่นได้ ดังนั้นจึงสามารถที่จะปรับไปใช้ในการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนได้ เช่น การเข้าค่ายปฐมนิเทศ ค่ายลูกเสือ ยุวภาษา

5. ควรทดลองผลการใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ที่มีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เก็บตัวของนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เช่นระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา เพื่อศึกษาผลว่า การใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ นั้นจะได้ผลดีที่สุดที่ระดับชั้นใด ซึ่งควรคำนึงถึงเวลาที่เหมาะสมสำหรับแต่ละระดับชั้นด้วย

6. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพเก็บตัว กับตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

7. ในการใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะ ควรมีการติดตามผลหลังการใช้กิจกรรมทุกครั้งว่ามีประสิทธิภาพและความคงทนมากน้อยเพียงใด ภายหลังสิ้นสุดการทดลอง เป็นระยะ ๆ เช่น หลังการทดลอง 15 วัน 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน 6 เดือน เป็นต้น

8. ควรใช้กระบวนการกลุ่มและกิจกรรมศิลปะโดยใช้เวลาที่แตกต่างกันไป เช่น ทุกวัน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง หรือ 2 สัปดาห์ต่อครั้ง เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าช่วงเวลาใดที่ส่งผลให้บุคลิกภาพเก็บตัวลดลง ได้ผลดีที่สุด

9. ในการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง นอกจากจะใช้แบบทดสอบ แบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาควรใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ ในการติดตามผลด้วย เพราะความยืดหยุ่นได้ในการสัมภาษณ์จะทำให้ได้คำตอบที่เป็นประโยชน์มาก อีกทั้งแบบสอบถามอาจจะไม่มีอิสระมากพอในการตอบ การสัมภาษณ์ยังเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตวิธีการตอบ การพูดซึ่งมีประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลส่วนตัว เจตคติ การรับรู้ หรือความเชื่อที่เป็นส่วนประกอบ ถ้าหากบรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นกันเองผู้ตอบก็จะตอบอย่างเปิดเผยและจริงใจ การตอบอย่างจริงใจนี้ มีผลต่อความเที่ยงตรงในการสัมภาษณ์ ส่วนการสังเกต ถ้าต้องการพฤติกรรมที่เป็นปกติควรจะใช้การสังเกตแบบไม่มีการควบคุม ไม่มีกำหนดรายการ หรือมีการซ่อนเร้น

10. ในกรณีของนักเรียนที่แสดงออกไม่เหมาะสม ควรศึกษาว่าสามารถนำมาฝึกในกิจกรรมทั้ง 2 อย่างนี้จะดีขึ้นหรือไม่